

ภาวะท้องอืด การจัดการกับภาวะท้องอืด และความพึงพอใจต่อการจัดการกับภาวะ
ท้องอืดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดมดลูกออกทางหน้าท้อง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ภาวะท้องอืด การจัดการกับภาวะท้องอืด และความพึงพอใจต่อการจัดการกับภาวะท้องอืดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดมดลูกออกทางหน้าท้อง

(ABDOMINAL DISTENTION, SYMPTOM MANAGEMENT AND SATISFACTION WITH ABDOMINAL DISTENTION MANAGEMENT IN PATIENTS WITH TOTAL ABDOMINAL HYSTERECTOMY)

ศิริรัตน์ มั่นใจประเสริฐ 4736901 RAAN/M

พย.ม. สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมพร ชินโนรส, วท.ม., มยุรี จิรภิญโญ, พ.บ.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบความรุนแรงของภาวะท้องอืดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดมดลูกออกทางหน้าท้องใน 3 วันแรกหลังผ่าตัด 2) วิธีการจัดการกับภาวะท้องอืดโดยผู้ป่วย แพทย์และพยาบาล 3) ผลของภาวะท้องอืดต่อการดำเนินชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยหลังผ่าตัดมดลูกออกทางหน้าท้องใน 3 วันแรกหลังผ่าตัด และ 4) ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการจัดการกับภาวะท้องอืดที่ได้รับจากแพทย์และพยาบาลโดยรวม ตามกรอบแนวคิดของคอตต์ และคณะ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวชและหอผู้ป่วยศัลยกรรมพิเศษโรงพยาบาลรามารับติ ระหว่างเดือนมกราคม-เดือนเมษายน 2551 จำนวน 100 ราย เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลแบบสอบถามภาวะท้องอืด และแบบประเมินวิธีการจัดการกับภาวะท้องอืด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ในวันที่ 1 และวันที่ 2 หลังผ่าตัด ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างมีภาวะท้องอืดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของภาวะท้องอืดเท่ากับ 6.39 คะแนน (SD = 2.02) และ 6.41 คะแนน (SD = 2.12) ตามลำดับ ส่วนในวันที่ 3 หลังผ่าตัด ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างมีภาวะท้องอืดอยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของภาวะท้องอืดเท่ากับ 4.48 คะแนน (SD = 1.67) ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยภาวะท้องอืดใน 3 วันแรกหลังผ่าตัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ 2) วิธีการจัดการกับภาวะท้องอืดที่ผู้ป่วยใช้มากที่สุดคือ การลุกเดินบ่อยๆ ส่วนวิธีการจัดการกับภาวะท้องอืดที่แพทย์และพยาบาลใช้มากที่สุดคือ ช่วยกระตุ้นให้เดินหรือเคลื่อนไหวบ่อยๆ สำหรับวิธีการจัดการกับภาวะท้องอืดด้วยยาพบว่า ในวันที่ 1 และวันที่ 2 หลังผ่าตัดผู้ป่วยได้รับยา Air-x และ M. carminative 3) ภาวะท้องอืดรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวันหลังผ่าตัดในระดับปานกลาง 4) ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจกับวิธีการจัดการกับภาวะท้องอืดที่ได้รับจากแพทย์ และพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: ภาวะท้องอืด / การจัดการกับภาวะท้องอืด / ความพึงพอใจต่อการจัดการกับภาวะท้องอืด /

การผ่าตัดมดลูกออกทางหน้าท้อง

111 หน้า.

ABDOMINAL DISTENTION, SYMPTOM MANAGEMENT AND SATISFACTION WITH ABDOMINAL DISTENTION MANAGEMENT IN PATIENTS WITH TOTAL ABDOMINAL HYSTERECTOMY

SIRIRAT MUNJAIPRASERT 4736901 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORS: SOMPORN CHINNOROS, M.S., MAYUREE JIRAPINYO, M.D.

ABSTRACT

This descriptive research has the following objectives: 1) To compare the severity of abdominal distention of patients during the first 3 days after total abdominal hysterectomy; 2) To study abdominal distention symptom management by patients, doctors, and nurses; 3) To study abdominal distention outcomes which affected daily life of patients during the first 3 days after total abdominal hysterectomy; and 4) To study patients' overall satisfaction with symptom management by doctors and nurses based on the model of Dodd, et al. The sample was 100 patients in Gynecology Care Unit and Obstetrics Care Unit, Ramathibodi Hospital during January – April 2008. The sample was chosen by purposive sampling based on the selection criteria. Data were collected by using personal data records, abdominal distention questionnaires, and symptom management evaluation forms which were designed by the researcher after the review of related literature.

The study revealed that 1) On the first and the second day after the surgery, abdominal distention of the sample was at a medium level with average scores of 6.39 (SD = 2.02) and 6.41 (SD = 2.12) for days one and two respectively. As for the third day after the surgery, abdominal distention of the sample was at a low level with the average score of 4.48 (SD = 1.67). The average score of abdominal distention in patients during the first 3 days after the surgery were statistically different at the significance level of $p < 0.001$. 2) The most popular symptom management of patients was to walk as much as possible whereas the most popular management of doctors and nurses was to motivate the patients to walk or move as much as possible. As for symptom management by using medicine, it was found that the patients were prescribed Air-x and M.carminative. 3) Abdominal distention affected daily life of patients after the surgery at a medium level. 4) The patients were highly satisfied with received symptom management by doctors and nurses.

KEY WORDS: ABDOMINAL DISTENTION / ABDOMINAL DISTENTION MANAGEMENT / SATISFACTION ON ABDOMINAL DISTENTION MANAGEMENT / TOTAL ABDOMINAL HYSTERECTOMY

111 pp.